

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності 242 «Туризм»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Особливості використання природно-ресурсного потенціалу
Одеського регіону як фактору розвитку туризму»

Виконавець
студентка факультету міжнародної економіки
Свіріденко Валерія Дмитрівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник
старший викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Павлоцький Володимир Якович
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність проблематики даної теми визначається потребою в пошуку нових шляхів розвитку туристичної галузі в регіоні, дослідженням унікальних природних, культурних та історичних ресурсів, які можуть привертати увагу туристів.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у критичному аналізі природно-ресурсного потенціалу Одеської області, визначення її місця у загальній структурі туристичної індустрії країни та пошуку шляхів для подальшого підвищення рівня розвитку туристичної галузі Одещини.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є природно-ресурсний потенціал Одеської області

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти розвитку туризму в Одеській області

Завдання дослідження.

- дослідити сутність та класифікацію природних ресурсів у туристичній діяльності;
- надати характеристику природно-ресурсного потенціалу Одеської області;
- визначити особливості функціонування студентського табору ОНЕУ «Економіст»;
- проаналізувати структуру управління та господарську діяльність студентського табору ОНЕУ «Економіст»
- оцінити ефективність функціонування студентського табору «Економіст»
- обґрунтувати можливість впровадження пригодницького туру на базі студентського табору «Економіст»;
- розробити та запропонувати шляхи просування пригодницького туру «По Чорноморському бездоріжжю»;
- розрахувати економічну ефективність розробленого туру

У процесі підготовки та написання кваліфікаційної роботи використовувалась нормативно-правові документи, інформація Одеської обласної державної адміністрації, дані Державної служби статистики України, наукові публікації, звітність студентського табору ОНЕУ «Економіст», науково-практичні видання та навчальні посібники, авторами яких є вітчизняні експерти з туризму: Поступна О., Монастирський В., Стеченко Д., Безуглий І., Жулавський А., Гордієнко В., Кіфяк О., Огієнко А., Огієнко М., Бейдик О., Волкова І., Руденко В., Руденко С., Герасименко В., Шушулков С., Ніколаєва О., Полетаєва Л., Сафранов Т., Попова О. та інші

Методологічні підходи: науково-теоретичний – для дослідження сутності та класифікації природних ресурсів у туристичній діяльності; системного та критичного аналізу – для надати характеристику природно-ресурсного потенціалу Одеської області; аналітичний та статистичний методи – для аналізу діяльності студентського табору ОНЕУ «Економіст»; графічний метод – для візуалізації поданих даних; логічний метод – для узагальнення отриманих результатів дослідження; описовий, прогнозний та розрахунковий метод для створення нового туристичного продукту. Для обробки статистичного аналізу використовувався табличний редактор Excel та програми побудови діаграм. Для визначення мінімально припустимого обсягу продаж нового туру використано метод визначення точки беззбитковості

Інформаційна база дослідження включає фінансову і статистичну звітність студентського табору ОНЕУ «Економіст», нормативно-правові документи, інформація Одеської обласної державної адміністрації, дані Державної служби статистики України, наукові публікації, матеріали мережі Інтернет

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (43 найменування) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 81 сторінка. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 36 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади використання природних ресурсів для організації туристичних подорожей»* досліджено сутність та класифікацію природних ресурсів у туристичній діяльності та надано характеристику природно-ресурсного потенціалу Одеської області.

У другому розділі *«Аналіз господарської діяльності студентського табору «Економіст»* визначено особливості функціонування студентського табору ОНЕУ «Економіст», проаналізовано структуру управління та господарську діяльність студентського табору ОНЕУ «Економіст» та здійснено оцінку ефективності функціонування студентського табору «Економіст».

У третьому розділі *«Обґрунтування можливостей використання природно-ресурсного потенціалу Чорноморського узбережжя при проектуванні пригодницьких турів»* обґрунтовано можливість впровадження пригодницького туру на базі студентського табору «Економіст», розроблено туристичний продукт та запропоновано шляхи просування пригодницького туру «По Чорноморському бездоріжжю». Розраховано економічну ефективність розробленого туру

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження на тему «Особливості використання природно-ресурсного потенціалу Одеського регіону як фактору розвитку туризму» дало можливість зробити наступні висновки.

Природні ресурси мають ключовий вплив на туристичну індустрію за рахунок привернення уваги та задоволення потреб туристів. Класифікація природних ресурсів дозволила визначити їхню різноманітність та вплив на різні аспекти туристичної діяльності. Такі природні ресурси як бальнеологічні, фітолікувальні, ландшафтні, кліматичні, водні, пляжні та спелеоресурси найчастіше використовуються для створення туристичних продуктів. Визначення їхнього впливу на туристичну діяльність дозволяє ефективніше

управляти та раціональніше використовувати їх для задоволення потреб туристів.

Одеська область входить до південних прикордонних територій України, де природно-кліматичні умови не надто сприятливі для формування природних ресурсів регіону, що робить область відносно менш багатою на природні ресурси. У той же час в області є значні ресурси, які можна використовувати в туристичній та рекреаційній сферах, такі як клімат, море, водні та бальнеологічні ресурси, а також біологічні ресурси. Показник територій, що перебувають під різними формами заповідання в області наразі є недостатнім, і його можна підвищити за рахунок створення заказників місцевого значення, що сприятиме розвитку активного туризму, сільського туризму та екологічного туризму.

Студентський табір ОНЕУ «Економіст» розташований в Кароліно-Бугазі. На території табору розміщується одночасно близько 200 осіб, що протягом оздоровчого сезону дає можливість відпочити максимум 1200 особам, при умові, що відпочинок триватиме 21 день. Цінова політика досліджуваного закладу розміщення помірна – від 70 грн. на добу з однієї особи до 350 грн. Проживання у досліджуваному закладі розміщення обирають у більшості студенти та працівники Одеського національного економічного університету, які полюбляють пляжний та активний відпочинок. Студентський табір «Економіст» надає відпочиваючим можливість харчуватися самостійно чи відвідати їдальню закладу. В їдальні організовано харчування за традиціями української національної кухні. Вартість триразового харчування складає 320 грн. Крім основних туристських послуг студентський табір надає ряд додаткових безкоштовних послуг та послуг за додаткову оплату.

На досліджуваному підприємстві сформовано лінійно-функціональну організаційну структуру. Управління базою відпочинку здійснюють 4 особи: директор, адміністратор з розміщення, завідувач кухні, помічник з господарчої частини. Вартість основних засобів студентського табору протягом 2021 р.

зросла за рахунок надходжень за такими стаття: будівлі та споруди, машини та обладнання, меблі, малоцінні необоротні матеріальні активи. Оцінка ефективності експлуатації номерного фонду табору показала, що у досліджуваному закладі розміщення загальний дохід від реалізації послуг розміщення у 2021 р. загальний дохід від реалізації послуг розміщення у студентському таборі «Економіст» у 2021 р. збільшився на 27,3% до 2524,7 тис. грн. Найнижчий рівень завантаженості студентського табору був у вересні (38%), найвищим – у серпні (69%). Підприємство не має власного сайту, а широко користується спеціалізованими сайтами, що інформують про заклади розміщення, такими як: [Booking.com](https://www.booking.com), [Camping.in.ua](https://camping.in.ua), [Nochi.com.ua](https://nochi.com.ua), [Karpaty.info](https://karpaty.info), [Tur-hotel.ru](https://tur-hotel.ru), [Planetofhotels.com](https://planetofhotels.com).

Студентський табір «Економіст» знизив ефективність господарської діяльності у 2021 р., що призвело до зменшення обсягів реалізованих послуг та зростання матеріальних витрат. Економічний ефект від такої діяльності виявився у зростанні матеріаломісткості послуг на 0,03 тис. грн. за рахунок чого відбулося подорожчання собівартість послуг на 64,48 тис. грн. Результати аналізу фінансової діяльності свідчать про фінансові труднощі та потребу в управлінні витратами підприємства, підвищенні ефективності виробничих процесів та можливому перегляді стратегій продажу. Студентському табору «Економіст» слід ретельніше планувати свою фінансову діяльність, розглянути можливості впровадження управлінських заходів, направлених на підвищення рентабельності. У процесі SWOT-аналізу були виявлені сильні та слабкі сторони туристичних послуг студентського табору «Економіст», а також визначені загрози та можливості, які притаманні досліджуваному підприємству.

Селище Кароліно-Бугаз є ідеальним місцем для проведення пригодницьких турів, завдяки своїм унікальним природним, культурним та історичним ресурсам, а також розвиненій туристичній інфраструктурі. Враховуючи те, що селище Кароліно-Бугаз – це регіон піщаних пляжів, моря, лиманів та каньйонів, пропонуємо розробити пригодницький тур «По

Чорноморському бездоріжжю». Серед вражаючої природи регіону, пропонуємо активним туристам, які люблять піші прогулянки, їзду на квадроциклах, пригоди та нові враження відправитися у незабутню подорож в селище Кароліно-Бугаз.

Запропонований пригодницький тур «По Чорноморському бездоріжжю» розрахований на активну молодь та людей середніх років з доброю фізичною підготовкою. Протягом трьох днів туру відпочиваючі отримають 2 активності, 2 природно-пізнавальні екскурсії, 3 розважально-спортивні програми та масу незабутніх вражень. Студентський табір «Економіст» стане чудовим доповнення пригодницького туру, де туристи зможуть розміститися, харчуватися та брати участь у розважальних заходах.

Для встановлення вартості пригодницького туру «По Чорноморському бездоріжжю» було використано витратний метод ціноутворення, що побудований на калькулюванні повної собівартості турпродукту. Провівши розрахунки усіх витрат, було визначено собівартість туру, що склала 2 986 грн. Після реалізації туристичних турів, дохід підприємства складе 261 310 грн. Прибуток від реалізації 7 груп пригодницького туру «По Чорноморському бездоріжжю» складе 26 276 грн., що становить 10,06% рентабельності. Враховуючи, що даний тур є прибутковим, можна говорити про його економічну доцільність. Розміщення туристів на базі студентського табору «Економіст» допоможе даному закладу збільшити кількість відвідувачів протягом літнього сезону та підвищити імідж туристичного підприємства.